Teknologiateollisuus

Metallinjalostajat ry:n lausunto asiaan U 19/2026 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2023/956 (nk. hiilirajamekanismin) muuttamisesta sen soveltamisalan laajentamiseksi jatkojalostustuotteisiin ja mekanismin kiertämisen ehkäisemiseksi.

Laajennus jatkojalostustuotteisiin

Metallijalostajat ry tukee vahvasti hiilirajamekanismin (CBAM) laajentamista teräsintensiivisiin jatkojalostettuihin tuotteisiin. **L**aajennus on mielestämme välttämätön, jotta CBAM voi tehokkaasti ehkäistä hiilivuotoa ja turvata EU:n terästeollisuuden mittavat investoinnit dekarbonisaatioon. Ilman jatkojalostettujen tuotteiden sisällyttämistä CBAM jää rakenteellisesti vajaaksi

Teräs on keskeinen raaka-aine useissa arvoketjuissa. Jos CBAM koskee vain perusterästä, mutta ei terästä sisältäviä jatkojalostettuja tuotteita, syntyy merkittävä hiilivuotoriski arvoketjun myöhemmissä vaiheissa. Tuotantoa voidaan tällöin siirtää EU:n ulkopuolelle jatkojalostusvaiheessa, jolloin ilmastotavoitteet ja EU-teollisuuden kilpailukyky heikkenevät samanaikaisesti. Tästä syystä Metallinjalostajat pitää perusteltuna sitä, että Komissio on valinnut laajennuksen kohteeksi sellaisia teräksen ja alumiinin arvoketjun jatkojalostustuotteita, joissa teräksen ja alumiinin materiaalisisältö on huomattava. Jatkojalostustuotteiden valinnassa hiilirajamekanismin soveltamisalaan komissio on tarkastellut tavaroiden tuontia EU:hun tarkastellen sekä niiden painoa että arvoa. Keskeisiä arviointikriteerejä ovat olleet hiilivuodon riski, tekninen toteutettavuus, tuotteiden tuotesidonnainen päästösisältö ja päästösisällön merkitys ilmaston kannalta.

Komissio esittää, että vaikka hiilirajamekanismin todistusten ostovelvoite pätisi vain jatkojalostustuotteiden teräksen ja alumiinin materiaalisisältöön, kynnysarvon valvonnassa huomioitaisiin koko hiilirajamekanismin alaisen tuontitavaran paino, eikä vain sen sisältämän alumiinin ja teräksen painoa. Metallinjalostajat ry on periaatteessa tästä samaa mieltä, mutta toivoo, että tehtäisiin vaikutusten arviointi tällaisen linjauksen vaikutuksista hallinnolliseen taakkaan.

Mekanismin kierron ehkäisy

Komissio ehdottaa, että soveltamisalaan lisättäisiin tuotantopanoksina 1.1.2028 alkaen tuotannon sivutuotteena syntyvä romurauta ja romualumiini. Kuluttajaromu ei olisi komission esityksen mukaan soveltamisalan piirissä. Komissio katsoo, että romun lisääminen mekanismin piiriin on olennaista mekanismin kierron ehkäisemiseksi. Jos romua ei tuotantopanoksena lisättäisi soveltamisalaan, voisi syntyä tilanteita, joissa romun määrää lopputuotteessa nostettaisiin pyrkimyksenä keinotekoisesti vähentää tuotteeseen kohdistuvaa CBAM-kustannusta. Komissio perustelee soveltamisalan laajennusta myös sillä, että tuotannon sivutuotteena syntyvä romurauta ja romualumiini ovat päästökaupan piirissä, jolloin on perusteltua lisätä ne myös hiilirajamekanismin piiriin. Tämä edellyttäisi,

Teknologiateollisuus ry

Eteläranta 10, PL 10, 00131 Helsinki
Puhelin 09 192 31
www.teknologiateollisuus.fi
Y-tunnus: 0215289-2

että myös CN-nimikkeistön tasolla tuotannon sivutuotteena syntyvä romurauta sekä kuluttajaromu eroteltaisiin toisistaan.

Metallinjalostajat ry ei kannata tätä komission esitystä. Tällä hetkellä tilanne on se, että tuotannon sivutuotteena syntyvä romu (eli ns pre-consumer scrap) kierrätetään laitoksen omassa tuotannossa raaka-aineena eikä sitä päädy markkinoille. Kuluttajaromu (eli post-consumer scrap) on puolestaan markkinoilta ostettavaa, EU:n päästökaupan sääntöjenkin mukaan 0-päästöistä tuotantopanosta. Ehdotus näiden erottamiseksi toisistaan CN-nimikkeistössä voi aiheuttaa häiriöitä hyvin toimivassa kierrätysteräsmarkkinassa ja haitata kierrätykseen perustuvaa teräksen valmistusta ja terästeollisuuden dekarbonisaatioinvestointeja, joissa kierrätysteräksellä tuotantopanoksena on merkittävä rooli.

Muita muutoksia

CBAM-velvollinen maahantuoja voi hakea alennusta hiilirajamekanismin kustannuksiin ilmoittamalla osana vuosi-ilmoitusta lähtömaassa maksetun tuotteen päästöihin perustuvan hiilen hinnan. Komissio tulee vuonna 2026 antamaan hiilirajamekanismin 9 artiklan, 3 kohdan mukaisen täytäntöönpanosäädöksen, jolla määritellään muun muassa kolmasmaakohtaiset oletusarvot kunkin kolmannen maan hiilen hinnoittelujärjestelmälle. Komissio ehdottaa, että kyseisessä täytäntöönpanosäädöksessä komissio voisi myös harkita, että alennusta voisi hakea myös Pariisin sopimuksen 6 artiklan mukaisten kansainvälisten ilmastoyksiöiden ostosta.

Metallinjalostajat ry suhtautuu komission esitykseen varauksella. Oleellista on se, voiko kansainvälisiä ilmastoyksiköiden ostoja hyödyntää EU-ETS:ssä. Mikäli ei, ei niitä tule sisällyttää myöskään CBAMiin. Metallinjalostajat ry toivoo, että eurooppalainen ilmastopolitiikka pysyy kunnianhimoisena, ja suhtautuu varauksella kansainvälisten yksiköiden käyttöön ETS velvoitteiden toteuttamisessa.

Kunnioittavasti,
Harri Leppänen
Toimitusjohtaja
Metallinjalostajat ry